

té mil botons; / cada botó / té *floc* i *floquí*: / tot serà teu, / si't cases am mi», Camps Merc. (*Folk.* 1, 77). En fi, ens serà bo de saber que la forma quasi-catalana *flóko* és la pròpia dels parlars de l'Alt Aragó, on és encara usual de Llevant a Ponent, fins a Echo (1966, veg. cita ací, a propòsit de *maneta*); i, entremig, a Bielsa, el *flóko* em va ser explicat, entre les peces del vell vestit típic de les dones, com «los flocos de la mantilla» (1965).

No prové de FLOCCUS el mot nàutic *floc*, «vela petita triangular, indispensable quan les barques porten l'orsa» (L'Escala, 1937), sinó del neerl. *fok* id., derivat de *fokken* 'hissar (una vela)', segurament per conducte del fr. *foc* [1736, d'on passà també al castellà *foque*, 1696], però alterat en català per adaptació a *floc* 'manyc de cotó, etc.'; del català degué passar a l'it. *flocco* (com ho revela la *fl-*, combinació contrària a la fonètica italiana), al dalm. *flok*, al grec modern *φλό(κ)κος* (Pernot) i a l'àr. magrebí *flák* (Brunot) (cf. Kluge, s. v.; DCEC, FOQUE); en les llengües germàniques el verb *focken* es troba des d'antic tant en b-alemany com en neerlandès, i el substantiu *fok* que en deriva, també en les llengües escandinaves. *Contrafloc* 'floc gros col·locat a mitja alçada' (L'Escala). *Flo-floc* és evident que no hem de creure-ho reduplicació de *floc* (*AlcM*), probablement d'un fr. *faux foc* 'floc fals', més que més dient-se en cast. *fofoque*.

DERIV.: *Floca* [1546]; de la forma francesa corresponent *floche* «flocon, chose velue, effilure», etc. [S. XIV, FEW III, 624b i ss.] és manllevat *flotxa* en doc. ross. ja a. 1303 (*InvLC*, s. v. *trapits*); «portar, per lo tayl del cabès e de les escotadures dels cotz e de les *flotxes* e de les garnatxes --- argent blanc o daurat pan o enbotit», 1306 (*RRLR* VII, 54). *Flocada*.

Flocadina (del qual sembla ser mera corrupció fonètica *flocondina*, Lab. 1888, que en dóna cita en un inventari gironí sense data, potser Ss. XVI-XVIII); *flocall* val.: «els *flocalls* que formen les rames més altes dels arbres» (Enric Valor, 1950). *Flocam*. *Flocar* 'clavar, etzibar' [1460]: «de certa part / l'humit [de les menstroses] si't toca, / la mort te *floca* / com Alexandre: / quin celiandre / per a lonc ús!» (*Spill*, 9724); ribag. «le ha *flocau* un descaro» 'le ha encajado un descaro' (Ferraz, *Benasc*, 62); «lo minyó és atrevit / n'hi *floca* una escopetada», cançó recollida a La Llacuna, MilàF (1908, 110B); mall., aproximadament 'guanyar forces' (*BDLC* XIII, 2); *flocadura*: «~ les trepes o entorns dels rivets: fimbria, lacinia; *flocadures*: filamenta; les trepes ---», OPou (*TbPu.*, 308); men. (Camps Merc., *Folk.* Men. II, 57, cita extensa en REDOL).

Flocater 'certa planta de jardí'. «Alaró --- Festa de Sant Roc --- el sant patró --- llit, y mort posat en mitj de l'església --- envoltat de florit verger d'oloroses alfàbregues, *flocaters* y bells-veures ---», JoRosselló (*Manyoc*, 157); «devora el pou casolà / que amb *flocaters* s'embellia, / a l'ombra d'un lladoner, / la pagueseta sargia», BGuasps (*IdOr* IX, 33). *Flocondina*. *Floquet* 'petit floc d'arbres': «veieu aquell *floquet* de pins?», Penedès (St. Martí Sarroca, 1955); «prop d'aquell *floquet* d'arbres», ribag., b-ribag. (Lluçàs, 1957).

Floquejar; *floquejat*. *Floquer*; *floqueria*. *Floquim*. *Floquiner*. +*Flocut* adj., Alta Ribagorçana: «dalt d'aquells pins *flokúts*» 'frondosos', Boí (1953); uns *roures flokúts* 'plens de fullam i branques': «allà hi ha unas olzinas, i més enllà, uns *řóures flokúts*», El Sas (1957).

Enflocar: «amic meu, no pot esser: / no fa un quart que l'he deixada! —. / Ja me'n torn la costa avall, avall la costa solana, / y la trop en es portal, cosida y *anflocada*, / a nivell de s'enterrà ---», cançó recollida a Mallorca?, MilàF (*Romillo*, 337B₂); *enflocament*, -ada. *Enflocadura*; *enflocallar*. *Desenflocar*. *Desflocar*.

Rifloc eiv. Potser cpt. amb *ris* (recollit junt amb *rinxol*) o bé encreuament amb *ribet*.

Flòbia [DFgra.], o *flòvia* men. (i a Palma de Mall.) 'borralló de neu', mall., 'grumoll de borra', 'mica, menuderia': mot d'etimologia difícil i obscura, però potser resultant d'un encreuament dels sinònims *floc* amb *volva*, que tots dos volen dir el mateix que *flòbia*, sigui en l'acc. mall., o en les menorquines; si coneguésim bé el mossàrab balear, s'aclaririen probablement els detalls obscurs, car el mot pre-romà *volva* hi pogué revestir una forma més o menys diferent de la catalana (**òlvia*, -bia, o cosa semblant?), altrament en la forma *flòbega* recollida DAG.; «durant lo més cru de l'hivernada, de nits crues y fosques, quan defora siula'l vent per entre'ls arbres y teulades, y cauen ruixades espesses, y blanques *flòbies* de neu, y'ls torrents bramulen ---», JoRosselló (*Manyoc*, p. 24); «--- desperta el cor, que ja és hora: / un cor que canta o que plora / viu, Senyor! / —Cauen els versos acompassats com a *flòbies* de neu un dia d'hivern. Vivint a Pollensa ---», Bartomeu Torres (*Mn. Costa i Llobera, Assaig*, *IdOr* XI, p. 50). *Esflobiat*.

+*Flobiana* (*flubiàna*), terme d'ús col·lectiu, propi de la costa del Rosselló: són una espècie de marisc o equinoderm mínuscul que hi ha espargit pel fons de la mar; al Barcarès em descrivien així el fons: «és sorra fins a dues milles i mitja i després fang; en el fang hi ha *flubiàna*: són petites esteles; a la sorra hi ha coquilles» (1960); no sembla ser derivat del ll. *fluvium* puix que no tenen res a veure amb un riu sinó mar profunda, però llur consistència ha de ser tan frèvola que la derivació d'un mot com *flòbia* no causa escrúpol.

FLOEMA, derivat savi del gr. *φλοῖός* 'escorça', en particular 'líber, part interna de l'escorça dels arbres'. □ 1.ª doc.: DFa.

Flofloc, V. *floc*

FLOGIST, pres del gr. *φλογιστός* 'consumit pel foc', derivat de *φλέγω* 'jo cremo, inflamo', d'on el derivat *flògistic*. □ 1.ª doc.: 1917, DOrt.; *flògistic*, 1868, SLitCosta.

Altres derivats: *flògisticar*; *antiflògistic* [SLitCosta], +*antiflògística* [c. 1920 estava en ús]; *aflogistic*; *deflogisticar*, -icació. *Flogítida*. *Flogosi* [fi S. XIX, Lab.; Vogel; DOrt.], gr. *φλόγωσις* 'inflamació'.

CPT.: *Flogoquímia* [Lab. 1864].